

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Fundamentos de Auditoría		Código	611506001
Titulación	Mestrado Universitario en Contabilidade Superior e Auditoría de Contas (2013)			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Empresa			
Coordinación	Vara Arribas, Ricardo Jose	Correo electrónico	ricardo.vara@udc.es	
Profesorado	Vara Arribas, Ricardo Jose	Correo electrónico	ricardo.vara@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Obxectivos: Os fundamentos da auditoría son un tema esencial na formación dun futuro auditor, xa que o seu obxectivo é transmitir as bases sobre as que se basea esta actividade profesional. Estas bases son o marco regulador e o enfoque de risco de auditoría.			

Plan de continxencia

1.- Modificacións nos contidos

Manteranse os contidos planificados na GADU.

2.- Metodoloxías

? Metodoloxías docentes que se manteñen

Excepto no que se indica a continuación, mantéñense as metodoloxías docentes, adaptándoas á formación online.

? Metodoloxías docentes que se modifican

A discusión dirixida refúndese na solución, mediante probas síncronas por parte do alumnado, de casos prácticos de contabilidade de sociedades adaptados en extensión e complexidade ás ferramentas telemáticas dispoñibles

3.- Mecanismos de atención personalizada ao alumnado

Ferramentas: Teams, Forms e Moodle

Temporalización: Durante a clases e titorías semanalmente programadas.

4.- Modificacións na avaliación

Metodoloxía AVALIACIÓN CONTINUA: Peso na cualificación: 50%. Valoraranse a resolución, por parte do alumnado, de casos prácticos (solución de problemas) adaptados en extensión e complexidade ás ferramentas telemáticas dispoñibles.

Metodoloxía PROBA OBXECTIVA FINAL: Peso na cualificación: 50%. Exame final, con tempo limitado, sobre casos prácticos estudados no curso. As respostas poderán controladas mediante cuestionarios tipo test con alternativas limitadas.

Observacións de avaliación:

1. Cualificación de non presentado: Corresponde ao alumno, cando só participe en actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% sobre a cualificación final, con independencia da cualificación alcanzada.

2. Segunda oportunidade: Os criterios de avaliación son os mesmos, manténdose a ponderación entre a avaliación continua e o exame final.

Convocatoria adiantada: As condicións de avaliación da oportunidade adiantada (art. 19 das Normas de Avaliación, Revisión e Reclamacións das Cualificacións dúas Estudos de Grao e Mestrado Universitario) serán específicas para esta oportunidade. Esta será avaliada por medio dunha proba mixta oral e/ou escrita que supoñerá o 100 % da cualificación final.

3. Estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Excepto para as datas aprobadas na Xunta de Facultade para a proba obxectiva final, para as restantes probas acordarase ao comezo do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, motivo polo cal, devandito alumnado deberá poñerse en contacto co profesor no primeiros dez días do cuadrimestre en que a materia se imparta, co fin de fixar o citado calendario. As probas terán o mesmo formato que para os alumnos con dedicación a tempo completo.

4. Sobre condicións de avaliación: Está prohibido acceder á aula do exame con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/ou almacenamento de información.

5. Identificación do estudante: O estudante ha de acreditar a súa personalidade de acordo coa normativa vixente.

6. Outras observacións de avaliación continua: A formulación de problemas e a súa solución, así como os controis que se fagan sobre os mesmos e os aspectos normativos asociados, poderanse realizar durante o desenvolvemento das clases e sen necesidade de aviso previo da realización dos devanditos controis. Todo iso require unha participación en clase activa por parte do alumno e un estudo actualizado do material facilitado.

5.- Modificacións da bibliografía ou webgrafía

A totalidade do material requirido estará dispoñible en Moodle.

Competencias do título

Código	Competencias do título
A3	Coñecer as normas vixentes de auditoría de contas en España.
A4	Coñecer as normas vixentes de auditoría de contas no ámbito internacional.
A5	Saber obter unha adecuada comprensión do negocio da entidade auditada, do sector no que ésta opera e a natureza das súas transaccións.
A7	Saber valorar a partir dos rexistros relevantes de información financeira, a situación e previsible evolución dunha empresa.
A8	Saber identificar os riscos de auditoría asociados á probabilidade de erro de cada compoñente importante da información financeira.
A9	Saber documentar os procedementos e principios contables que sigue a entidade así como os sistemas contables utilizados para registrar as súas transaccións.
A10	Saber determinar a natureza, alcance e momento de execución do traballo a realizar e preparar, en consecuencia, un programa de auditoría escrito.
A11	Saber obter evidencia suficiente e adecuada mediante a realización e avaliación das probas de auditoría que se consideren necesarias.
A12	Saber obter unha base de xuízo razoable sobre as contas anuais individuais e consolidadas e expresar unha opinión respecto das mesmas no informe de auditoría, conforme á normativa vixente.
B4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero.
B10	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C2	Que os alumnos saiban aplicar os coñecementos adquiridos ea súa capacidade de resolver problemas en ambientes novos ou descoñecidos en contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
C3	Que os alumnos sexan capaces de integrar o coñecemento e afrontar a complexidade de facer xuízos a partir de información que, incompleta ou limitada, inclúe reflexións sobre responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
C5	Que os estudantes teñan as destrezas de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de maneira que sexa autodirixida ou autónoma.
C8	Compromiso ético e moral coa sociedade analizados, ademais, desde unha perspectiva solidaria.
C9	Capacidade de resolución de problemas.
C10	Desenvolvemento dos principios de lealdade e confidencialidade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Conocimiento del marco normativo de la auditoría de cuentas.	AP3 AP4	BP10	CP5
Capacidad para obtener una adecuada comprensión del negocio objeto de auditoría.	AP5 AP7		
Conocer la forma en que la empresa pone en marcha los diferentes procesos, la forma de realizarlos y la forma de controlarlos.	AP8 AP11 AP12	BP4 BP10	CP2 CP3 CP9
Evaluar los riesgos derivados de los procesos, tanto desde el punto de vista de la detección de los errores en que se pueda incurrir como desde la disuasión de los posibles fraudes que pudieran cometerse.	AP8	BP4	CP2 CP3 CP9
Planificar la auditoría en función de la evaluación realizada.	AP9 AP10		CP9
Independencia, integridad y objetividad en la actividad del auditor		BP4 BP10	CP8 CP10

Contidos

Temas	Subtemas

Introdución á auditoría das contas Marco legal da auditoría. Normas de auditoría internacionais adoptadas pola Unión Europea Regulación da profesión de auditoría en España Ética e responsabilidade dos auditores O control interno da entidade auditada Obtención de probas Técnicas de mostraxe Importancia relativa e risco de auditoría Os procedementos de auditoría O contrato de auditoría de contas Planificación do traballo de auditoría	Temario a desenvolver nas aulas

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3 C5 C8 C9 C10	4	4	8
Discusión dirixida	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3 C5 C8 C9	10	20	30
Sesión maxistral	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3	14	14	28
Solución de problemas	A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3 C5 C8 C9	13	52	65
Proba mixta	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 C2 C3 C5 C9	2	10	12
Análise de fontes documentais	A3 A4 A5 A7 A9 A11 A12 C5	1	2	3
Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Exposición en grupo de ítems concretos del contenido de la asignatura.
Discusión dirixida	Debates sobre cuestiones planteadas por el profesor.
Sesión maxistral	Explicaciones teóricas y prácticas del temario de la asignatura.
Solución de problemas	Supuestos prácticos sobre el temario de la asignatura.
Proba mixta	Examen teórico-práctico sobre el contenido de la asignatura.
Análise de fontes documentais	Análisis de fuentes documentales de carácter normativo y doctrinal

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Solución de problemas	Tutorías de ayuda para la resolución de problemas. Para los alumnos con reconocimiento de dedicación a tiempo parcial y dispensa académica de exención de asistencia, se acordará al inicio del curso un calendario específico de tutorías compatible con su dedicación, motivo por el cual dicho alumnado deberá ponerse en contacto con el profesor en los primeros diez días del cuatrimestre en que la materia se imparta, con el fin de fijar el citado calendario.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais	A3 A4 A5 A7 A9 A11 A12 C5	Análisis de fuentes documentales de carácter normativo y doctrinal	10
Solución de problemas	A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B4 B10 C2 C3 C5 C8 C9	Resolución de ejercicios prácticos planteados en el aula.	40
Proba mixta	A3 A4 A5 A7 A8 A9 A10 A11 A12 C2 C3 C5 C9	Examen teórico-práctico sobre el contenido de la asignatura.	50

Observacións avaliación

1. Cualificación de non presentado: Corresponde ao alumno, cando só participe en actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% sobre a cualificación final, con independencia da cualificación alcanzada.

2. Segunda oportunidade: Os criterios de avaliación son os mesmos, manténdose a ponderación entre a avaliación continua e o exame final.

Convocatoria adiantada: As condicións de avaliación da oportunidade adiantada (art. 19 das Normas de Avaliación, Revisión e Reclamacións das Cualificacións dúas Estudos de Grao e Mestrado Universitario) serán específicas para esta oportunidade. Esta será avaliada por medio dunha proba mixta oral e/ou escrita que valore a totalidade dos contidos e competencias da materia e que supoñerá o 100 % da cualificación final.

3. Estudiantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Excepto para as datas aprobadas na Xunta de Facultade para a proba mixta final, para as restantes probas acordarase ao comezo do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, motivo polo cal, devandito alumnado deberá poñerse en contacto co profesor no primeiros dez días do cuadrimestre en que a materia se imparta, co fin de fixar o citado calendario. As probas terán o mesmo formato que para os alumnos con dedicación a tempo completo.

4. Sobre condicións de avaliación: Está prohibido acceder á aula do exame con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/ou almacenamento de información.

5. Identificación do estudante: O estudante ha de acreditar a súa personalidade de acordo coa normativa vixente.

6. Outras observacións de avaliación continua: representará un 50% da nota total. O 50% restante corresponderá á cualificación da proba para realizar sobre todo o contido da materia no período de exames oficiais que siga ao fin das clases do cuadrimestre.

A solución de problemas poderase realizar durante o desenvolvemento das clases e sen necesidade de aviso previo. Todo iso require unha participación en clase activa por parte do alumno e un estudo actualizado do material facilitado, de forma que o profesor poderá valorar aspectos como: a asistencia a clase e as intervencións orais dos alumnos.

A efectos de avaliación, a ponderación de cada parte da materia, tanto na avaliación continua como na proba final, corresponderase coa porcentaxe de horas de docencia de cada parte. Sen prexuízo doutras probas de avaliación que se poidan realizar de maneira continuada, para a avaliación continua de cada parte, o profesor poderá realizar unha proba final, que terá lugar inmediatamente despois de terminar de impartir o temario da devandita parte. Alternativamente, poderase programar un exame parcial liberatorio ao termo da impartición das dúas primeiras partes da materia.

Fontes de información

Bibliografía básica

- ICAC (2012). Normativa sobre auditoría de cuentas en España, (3ª ED).
  - Alvin A. Arens, Randal J. Elder, Mark S. Beasley (2007). Auditoría : un enfoque integral (11ª ED). Pearson Educación
  - Varios Autores (2018). Manual Auditoría. Editorial Francis Lefevre
  - Larriba Díaz-Zorita, Alejandro (2015). Auditoría de cuentas anuales (2 volúmenes). Madrid: CEF
  - (). .
- Normativa de consulta: DIRECTIVA 2014/56/UE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 16 de abril de 2014 relativa a la auditoría de cuentas Real Decreto Legislativo 1/2010, de 2 de julio, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Sociedades de Capital. (LSC Art. 263 a 271) Nueva Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas. Real Decreto 1517/2011, de 31 de octubre, por el que se aprueba el Reglamento que desarrolla el texto refundido de la Ley de Auditoría de Cuentas (RAC).

Bibliografía complementaria	- BOE (2011). Real Decreto Legislativo 1/2011, de 1 de julio, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Auditoría de Cuentas. http://www.boe.es/boe/dias/2011/07/02/pdfs/BOE-A-2011-11345.pdf - BOE (2011). Real Decreto 1517/2011, de 31 de octubre, por el que se aprueba el Reglamento que desarrolla el texto refundido de la Ley de Auditoría de Cuentas. http://boe.es/boe/dias/2011/11/04/pdfs/BOE-A-2011-17395.pdf - IFAC/ICAC (2013). Normas Internacionales de Auditoría. http://www.icac.meh.es/Temp/20130627190704.PDF - (). . Links de interés:http://www.icjce.es/images/pdfs/CALIDAD/icjce-guiaorientativaimplantacionsscciparapymfa.1ed.pdf http://www.ifac.org/publications-resources/guide-using-international-standards-auditing-audits-small-and-medium-size d-en Normativa: Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas.https://www.boe.es/boe/dias/2015/07/21/pdfs/BOE-A-2015-8147.pdf Real Decreto 1517/2011, de 31 de octubre, por el que se aprueba el Reglamento que desarrolla el texto refundido de la Ley de Auditoría de Cuentas.http://boe.es/boe/dias/2011/11/04/pdfs/BOE-A-2011-17395.pdf Resolución de 15 de octubre de 2013, del Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas, por la que se publican las nuevas Normas Técnicas de Auditoría, resultado de la adaptación de las Normas Internacionales de Auditoría para su aplicación en España (NIA-ES) http://www.icac.meh.es/Temp/20140908121330.PDF

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías